

PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI REALIZATE ÎN 2025

STATUL DE DREPT

Raport privind eficiența mecanismului de reparare a prejudiciului cauzat de acțiunile ilicite ale statului

Am analizat peste 260 de cauze soluționate irevocabil pentru a vedea cum sunt reabilite victimele acțiunilor ilicite comise de organele de urmărire penală, procuraturi și instanțele de judecată. Datele arată doar 9% din despăgubirile morale solicitate și aproximativ 1% din prejudiciile materiale solicitate au fost acceptate. Cercetarea evidențiază diferențe semnificative de practică judiciară, profilul reclamanților și durata medie de soluționare a cauzelor, fiind însoțită de recomandări și o bază de date publică care pot ghida direct ajustările legislative și de practică judiciară, astfel încât compensarea să devină previzibilă, uniformă și efectivă, nu formală.

Sondaj de opinie pentru a măsura percepția judecătorilor, procurorilor și avocaților despre justiție și fenomenul corupției

Am prezentat rezultatele unui sondaj reprezentativ realizat în rândul a 476 de judecători, procurori și avocați, pentru a evalua percepțiile privind starea justiției, independența profesională și corupția. Datele indică o creștere a autoevaluării independenței judecătorilor, dar un nivel minim istoric de satisfacție salarială. Cercetarea evidențiază diferențe semnificative între profesii în percepția corupției, transparenței instituționale și disponibilității pentru evaluarea externă, oferind o perspectivă comparativă în dinamică, fiind realizată periodic.

Notă analitică despre realizările și restanțele din sectorul justiției în ciclul parlamentar 2021-2025

Am elaborat o notă analitică prin care am sintetizat principalele transformări din sectorul justiției, dar și vulnerabilitățile care amenință sustenabilitatea reformelor, lăsate în urma Legislaturii a XI-a. Documentul include principalele elemente de reformă, restanțele, dar și câteva recomandări strategice pentru perioada următoare.

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA, SEPTEMBRIE 2025

Opinii juridice pentru îmbunătățirea cadrului legal

Am analizat zeci de proiecte de legi și am formulat circa 20 de opinii juridice menite să ajute autoritățile să îmbunătățească cadrul legal ce vizează statul de drept, inclusiv în contextul racordării legislației la standardele Uniunii Europene.

Monitorizarea concursurilor pentru numirea judecătorilor

Am monitorizat cel mai amplu concurs pentru ocuparea funcțiilor vacante de judecător din ultimii ani. Acesta a fost organizat în iulie 2025 și s-au înregistrat 117 candidați. În cadrul sintezei de monitorizare am evidențiat o serie de aspecte pozitive, dar și câteva observații critice, prezentând concluzii și recomandări sintetice, care pot contribui la îmbunătățirea procesului de selecție a judecătorilor. Totodată, am monitorizat în direct ședințele Consiliului Superior al Procurorilor și ședințele Consiliului Superior al Magistraturii.

INTEGRITATE ȘI LUPTA ANTICORUPȚIE

Forumul Reformarea Justiției și Combaterea Corupției, la a șaptea ediție

Am adunat peste 150 de profesioniști și experți interesați de statul de drept, am mobilizat parteneri de dezvoltare și decidenți politici pentru a discuta despre reformele din justiție și cele care vizează combaterea corupției. Pentru al șaptelea an consecutiv, Forumul RJCC reprezintă principala platformă de dezbateri profesionale și incluzive pentru a identifica cele mai optime soluții de reformă.

Expertiză pentru proiectul de lege privind crearea unei procuraturi unice pentru Combaterea Corupției și Criminalității Organizate (PACCO)

Am reacționat public la inițiativa autorităților de a lichida Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, menționând că ideea **nu se aliniază cu planurile existente de reformă** și că ar fi o inițiativă riscantă, care poate afecta inclusiv procesul de negociere privind aderarea la UE. În acest sens, am formulat două **opinii juridice**, inclusiv către forul Comisiei de la Veneția.

Apel public pentru garantarea unui proces de numire a judecătorilor Curții Constituționale transparent și bazat pe merit

Alături de alte organizații ale societății civile, am lansat un apel public către Guvern și Parlament pentru a asigura un proces transparent și bazat pe merit de numire a judecătorilor Curții Constituționale. Demersul semnalează absența unor proceduri publice de selecție și solicită audieri deschise, publicarea dosarelor și motivarea deciziilor. Apelul subliniază importanța consolidării legitimității Curții Constituționale în contextul angajamentelor europene ale Republicii Moldova.

Consolidarea mecanismului de protecție în domeniul avertizărilor de integritate și combaterea corupției electorale

Am contribuit cu propuneri punctuale privind **protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului** Uniunii Europene. Totodată, am venit cu **propuneri** pentru combaterea eficientă a **corupției electorale**, pentru a preveni abuzurile și pentru a asigura că orice restrângere a drepturilor politice este decisă exclusiv de instanțele de judecată.

DREPTURILE OMULUI

Analiza jurisprudenței Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Am analizat, pentru al 15-lea an consecutiv, violările constatate de CtEDO în anul precedent și am elaborat o notă analitică privind **impactul ratificării Protocolului nr. 12 al CEDO** asupra legislației din Republica Moldova.

Notă analitică despre interacțiunea dintre Curtea Europeană a Drepturilor Omului și Curtea de Justiție a Uniunii Europene

Am publicat o notă analitică în care explicăm ce reprezintă Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, dar și ce impact vor avea aceste două tratate internaționale, în contextul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

METODOLOGIE

Scopul cercetării:

Analiza și prezentarea modului în care concurenții electorali abordează măsurile privind drepturile omului și statul de drept în programele lor electorale.

Obiective:

- Examinarea angajamentelor asumate de concurenți în domeniile justiție și DO, prin evaluarea caracterului progresiv sau regresiv și a fezabilității implementării acestora
- Analiza coerenței, proporționalității și conformității angajamentelor electorale, prin raportare la standardele internaționale și la politicile naționale relevante
- Evaluarea angajamentelor cu impact pozitiv și cele problematice

CRJM

ipn | images

Credit: Elena Covalenco

Analiza programelor electorale din perspectiva drepturilor omului și a statului de drept

Am analizat programele electorale ale tuturor concurenților la alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025 pentru a evalua modul în care sunt abordate drepturile omului și statul de drept. Cercetarea arată că reformele în justiție sunt frecvent invocate, în timp ce drepturile omului sunt tratate marginal. Studiul a scos în evidență promisiuni redundante sau populiste, precum și riscuri de măsuri regresive, oferind o radiografie comparativă a ofertelor electorale.

Leccións publice pentru tineri despre drepturile omului, egalitate și combaterea discriminării

Am organizat o serie de lecții publice la care au participat circa 150 de tineri din diferite regiuni ale țării. Evenimentele au urmărit aprofundarea cunoștințelor despre drepturile omului, explicarea principiului egalității și a mecanismelor de combatere a discriminării, prin exemple practice și repere legale.

DEMOCRAȚIE ȘI SOCIETATE CIVILĂ

Programe de capacitate instituțională pentru pregătirea de negocierile de aderare

Am organizat două programe de capacitate instituțională pentru oficialii moldoveni implicați în negocierile de aderare la Uniunea Europeană. Primul s-a concentrat pe implementarea foilor de parcurs pentru Capitolele 23 și 24, iar al doilea a vizat coordonarea inter-instituțională mai largă după finalizarea screeningului bilateral. Ambele programe au inclus expertiză și schimb de experiență din România și statele Balcanilor de Vest.

Sesiuni de informare în localitățile Moldovei, despre procesul de aderare la UE

Am organizat o serie de sesiuni informative dedicate parcursului european al Republicii Moldova, la care au participat peste 120 de reprezentanți ai autorităților publice locale, antreprenori și lideri comunitari din trei regiuni ale țării. Discuțiile au vizat etapele, provocările și oportunitățile aderării la Uniunea Europeană, în contextul finalizării screeningului bilateral. Activitatea a contribuit la informarea comunităților locale și la stimularea implicării cetățenilor în procesul de integrare europeană.

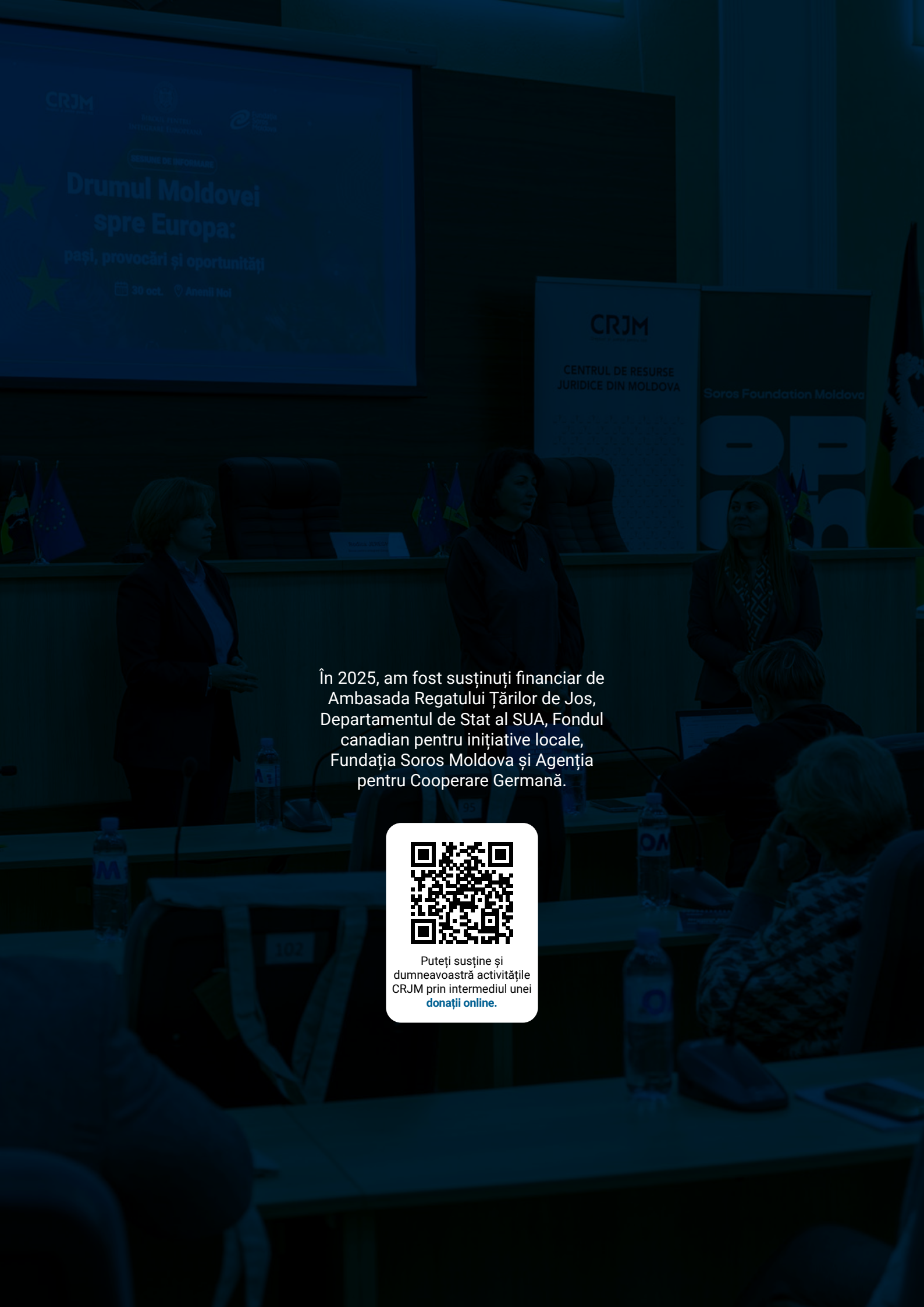
Radiografia atacurilor asupra organizațiilor societății civile și apărătorilor drepturilor omului din Republica Moldova

Am documentat atacurile din anul precedent asupra societății civile și cele împotriva apărătorilor drepturilor omului și le-am inclus într-o sinteză cu scopul de a descuraja declarațiile și comportamentele ostile organizațiilor societății civile și apărătorilor drepturilor omului.

Masă rotundă pentru consolidarea Mecanismului 2%, destinat organizațiilor necomerciale

Am reunit la aceeași masă de discuții reprezentanți ai societății civile și autorități publice pentru a discuta despre provocările și oportunitățile mecanismului de desemnare procentuală, care a ajuns la nouă ani de implementare. Discuțiile au vizat evoluția mecanismului din 2017, datele privind numărul de desemnări și fondurile acumulate, precum și gradul redus de valorificare a potențialului acestuia. Evenimentul a evidențiat provocări tehnice și de informare, distribuția inegală a fondurilor și a conturat propuneri de îmbunătățire legislativă și de digitalizare a procesului.

În 2025, am fost susținuți financiar de
Ambasada Regatului Țărilor de Jos,
Departamentul de Stat al SUA, Fondul
canadian pentru inițiative locale,
Fundația Soros Moldova și Agenția
pentru Cooperare Germană.

Puteți susține și
dumneavoastră activitățile
CRJM prin intermediul unei
[donații online](#).